

[Thorkil Kristensen.]

min mening såre tvivlsomt, om den valutaforbedring, der er sket i det sidste halve år på denne måde, er indledningen til en varig bedring. Vi kan aldrig vide noget bestemt om, hvordan valutaudviklingen vil være i fremtiden. Der er efter min bedømmelse vægtige grunde, der taler for at betragte denne valutaforbedring som en såre skrøbelig ting.

Må jeg nævne et par af de overvejelser, man efter min mening bør anstille i denne forbindelse. Jeg peger først på, at vi med hensyn til den internationale konjunkturudvikling befinder os i den valutamæssigt set allergunstigste fase. Vi befinder os nemlig i den fase, hvor der på grund af afsvækkelsen af fortrinsvis den amerikanske konjunktur er sket en betydelig nedgang i råstofpriserne, medens færdigvarepriserne i det store og hele har holdt sig. Da Danmark jo er et land, som i stor udstrækning indfører råstoffer og udfører færdigvarer, er det klart, at denne fase af konjunkturen, hvor råstofpriserne falder, og hvor færdigvarepriserne endnu i det store og hele holder sig, er den for Danmark valutamæssigt gunstigste fase i konjunkturudviklingen. Det er da også en gammel erfaring, at den første fase af en konjunktur nedgang valutamæssigt er gunstig for Danmark. Men vi bliver jo ikke stående på dette stade. Udviklingen går videre, og vi befinder os i øjeblikket i en betydelig usikkerhedstilstand med hensyn til, hvor denne udvikling vil gå hen.

Det, jeg i denne forbindelse ville understrege, er imidlertid, at hvad enten udviklingen går i den ene eller den anden retning; må vi regne med, at forholdet mellem vore importpriser og vore eksportpriser i begge tilfælde sandsynligvis bliver mere ugunstigt, end det er i dag. Hvad er nemlig de to muligheder? Den ene mulighed er den, at nedgangen fortstætter endnu et betragteligt stykke frem i tiden. I så fald må man regne med, at nedgangstendensen fra råstofferne vil brede sig til færdigvaremarkederne, og så vil det gå betydeligt ud over Danmarks valutaindtægter og dermed over valutabalancen. Den anden mulighed er den, at udviklingen meget hurtigt drejes, at tendensen igen går opad, men i så fald vil jo nedgangen i råstofpriserne blive afløst af en ny opgang, således at også i det tilfælde vil

forholdet mellem vore eksportpriser og vore importpriser sandsynligvis blive ugunstigere end i dag.

Må jeg dertil føje, at der jo allerede har vist sig forskellige minustegn, og at minusserne synes at være voksende. Jeg minder om den betydelige nedgang i fragterne, som allerede er omtalt flere gange i eftermiddag. Jeg minder om den opsigtsvækkende nedgang i smørekseportprisen, som vi har oplevet i den seneste tid; det betyder jo også mindre valuta til Danmark. Jeg minder om de afskedigelser, vi har set i betydende eksportindustrivirksomheder; det er jo, som det ærede medlem hr. Poul Møller også sagde, et vidnesbyrd om, at industrieksporten synes at være ved at stagnere i stedet for at gå i vejret, og hvis denne tendens fortsætter vil der her måske komme en nedgang i vore valutaindtægter.

Men dernæst vil jeg pege på en ting, som efter min bedømmelse ikke har tiltrukket sig tilstrækkelig opmærksomhed endnu, nemlig forskellige momenter i den økonomisk-politiske situation, der peger i retning af et større forbrug herhjemme i den nærmeste fremtid. Jeg peger på de betydelige løn- og arbejdstidsændringer, som er blevet vedtaget i dette forår, og at det formentlig kan ventes, at tilsvarende ordninger i de resterende fag vil blive gennemført i løbet af kort tid. Alt dette betyder jo en større lønudbetaling i forhold til det antal arbejdstimer, der skal præsteres, med andre ord i hvert fald på kort sigt udvidet forbrug i forhold til produktionen og dermed en belastning af valutabalancen. Hertil kommer, at der nu i løbet af kort tid kan ventes en ny tjenestemandsløvs med tilbagevirkende kraft fra 1. april, så vidt man kan skønne af bladenes referater. Den er for så vidt et led i disse lønforhøjelser, men den går jo videre, idet man efter bladene må regne med en samlet lønforhøjelse på ca. 140 mill. kr. Så vidt jeg har set, er denne merudgift ikke forudsat i den ny finanslov eller i den finansplan, der er opført i den økonomiske årsoversigt; men jeg benytter lejligheden til at spørge den højtærede finansminister, om vedtagelsen af denne tjenestemandsløvs efter hans bedømmelse vil betyde, at statsoverskuddet i det kommende finansår bliver så meget mindre end anslået, som disse lønforhøjelser andrager. I så fald forrykker det